

kma·diplomacy

БІЗНЕС-ДИПЛОМАТІЯ І GR-ПОЛІТИКИ

Business Diplomacy & GR Politics

ДИСЦИПЛІНА:

**ПОЛІТИЧНІ ІНСТИТУТИ І ПРОЦЕСИ.
ПОЛІТИЧНІ СИСТЕМИ СУЧАСНОСТІ**

галузь знань:

29 міжнародні відносини

05 соціальні та поведінкові науки

спеціальність:

292 «Міжнародні економічні відносини»

052 «Політологія»

освітньо-наукова програма:

«Бізнес-дипломатія і GR-політики»

СИЛАБУС

Політичні інститути і процеси. Політичні системи сучасності.
спеціальність: 292 «Міжнародні економічні відносини», 052 «Політологія»

1. ОBOB'ЯЗKOBІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ ТА ПРАКТИКА

Обов'язкова освітня компонента

ВИКЛАДАЧІ:

НАГОРНЯК Тетяна Леонтіївна

доктор політичних наук, професор

e-mail: t.nagornyak@ukma.edu.ua

ОЗАДОВСЬКИЙ Ігор Борисович

e-mail: i.ozadovskyi@ukma.edu.ua

ОБСЯГ ГОДИН НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ:

Загальний обсяг годин – 120 год. / 4 ECTS

з них:

- Лекційних – 14 год.
- Семінарських – 28 год.
- Самостійна робота – 78 год.

Семестр викладання:

1-й

Форма підсумкового оцінювання:

екзамен

2. АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ:

Курс «*Політичні інститути і процеси. Політичні системи сучасності*» є обов'язковою навчальною дисципліною, що дозволяє розвинути навички аналізу соціально-політичних процесів, сформуванню систему знань та практичних навичок щодо сучасних політичних систем, інститутів та інституцій, сучасного світопорядку, політичних процесів, процесів формування політичних еліт та особливостей політичного лідерства.

Курс складається з 6 тем і передбачає синтез таких типів занять: лекції, практикуми, семінари, дискусії, групова робота; самостійна робота здобувачів вищої освіти.

3. МЕТА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ:

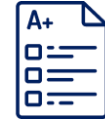

Мета вивчення дисципліни – сформуванню у здобувачів вищої освіти професійні компетентності, необхідні для ухвалення обґрунтованих рішень у галузі публічної політики та дипломатії, а також критичної оцінки політичних процесів та інститутів на національному і міжнародному рівні; розвинути аналітичні навички, достатні для прогнозування розвитку політичної ситуації, аналізу варіантів дій та оцінки потенційних ризиків і наслідків політичних рішень.

Даний курс забезпечує досягнення таких програмних результатів навчання: ПР01; ПР07; ПР08; ПР09.

4. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ І НАВЧАННЯ, ФОРМИ ОЦІНЮВАННЯ:

Результати навчання	Методи викладання і навчання	Форми оцінювання
<p>ПР01. Застосовувати спеціалізовані концептуальні знання з політології та міжнародних економічних відносин, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального міждисциплінарного мислення та проведення досліджень, критичного осмислення проблем у галузях та на межі галузей знань і спеціальностей.</p>	<p>Інтерактивні лекції і семінари, практикуми, групова робота у форматі «Світового кафе», участь у модельованому засіданні</p>	<p>Оцінювання за критеріями презентацій та інтерактивних практичних завдань</p>
<p>ПР07. Приймати ефективні рішення з питань публічної політики та публічної дипломатії, політичного врядування та управління змінами, у тому числі в умовах невизначеності; прогнозувати розвиток політичних інститутів і процесів; визначати фактори, що впливають на них і на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки політичних рішень.</p>		
<p>ПР08. Застосовувати для розв'язування складних задач політології розуміння природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації, особливостей реалізації влади у різних політичних системах, їх соціально-економічного, історичного та соціокультурного контексту.</p>	<p>Лекції, семінари, практикуми, групова робота, підготовка презентації</p>	<p>Оцінювання за критеріями обговорення дискусійних питань, підготовки групових проєктів, їх презентації та захисту</p>
<p>ПР09. Критично осмислювати принципи здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів.</p>		

Результати навчання (РН)	Теми					
	1	2	3	4	5	6
<p>ПР01. Застосовувати спеціалізовані концептуальні знання з політології та міжнародних економічних відносин, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального міждисциплінарного мислення та проведення досліджень, критичного осмислення проблем у галузях та на межі галузей знань і спеціальностей.</p>	+	+	+	+	+	+
<p>ПР07. Приймати ефективні рішення з питань публічної політики та публічної дипломатії, політичного врядування та управління змінами, у тому числі в умовах невизначеності; прогнозувати розвиток політичних інститутів і процесів; визначати фактори, що впливають на них і на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки політичних рішень.</p>	+	+	+	+	+	+
<p>ПР08. Застосовувати для розв'язування складних задач політології розуміння природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації, особливостей реалізації влади у різних політичних системах, їх соціально-економічного, історичного та соціокультурного контексту.</p>	+	+	+	+	+	+
<p>ПР09. Критично осмислювати принципи здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів.</p>	+	+	+	+	+	+

5. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ: ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН.

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ:

 Тема заняття	 Лекції	Семінари/ Практичні	Самостійна робота
<i>Змістовий модуль 1. Політичні системи сучасності</i>			
Тема 1. Політика як соціальне явище. Інститути та інституції. Особистість в сучасній політиці	4	2	13
Тема 2. Політичні системи сучасності	6	6	13
Тема 3. Сучасний світопорядок і виборчі процеси – 2024 в світі	2	4	13
<i>Змістовий модуль 2. Політичні процеси та політичні еліти</i>			
Тема 4. Політичне лідерство та сучасні політичні еліти	2	4	13
Тема 5. Становлення політичних еліт в Україні	-	6	13
Тема 6. Сучасні політичні процеси. Суб'єктність і безсуб'єктність політики	-	6	13
Всього:	14	28	78

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН:

№ з/п	Теми занять	Обсяг
Лекція 1	Тема 1. Політика як соціальне явище. Інститути та інституції. Особистість в сучасній політиці 1.1. Зміст категорій «політика», «політична інституція», «політикум», «політичний інститут» та їх взаємозв'язок 1.2. Засоби ведення політики 1.3. Суб'єкт політики. Політичні актори та їх типи 1.4. Політична соціалізація 1.5. Політичні акції та інтеракції 1.6. Політична поведінка: політична участь й абсентеїзм. 1.7. Рівні політичної участі та форми політичної діяльності 1.8. Динаміка соціальної структури	4 год.
Практикум 1	Особистість в сучасній політиці, соціальна мобільність	2 год.
Лекція 2	Тема 2. Політичні системи сучасності 2.1. Поняття, сутність, функції політичних систем 2.2. Структура політичної системи 2.3. Держава як центральний інститут політичної системи 2.4. Територіально-адміністративний поділ країн 2.5. Державний устрій 2.6. Партиї та виборчі системи	6 год.
Практикум 2	Модельоване засідання «Українська формула миру»	6 год.
Лекція 3	Тема 3. Сучасний світопорядок і виборчі процеси - 2024 в світі 3.1. Зміст категорії «світопорядок» 3.2. Сучасний стан світопорядку 3.3. Вплив виборчих процесів 2024 року на стан світопорядку 3.4. Регіональні особливості виборів 2024 року	2 год.
Практикум 3	Трансформація світопорядку і наслідки для України	4 год.
Лекція 4	Тема 4. Політичне лідерство та сучасні політичні еліти 4.1. Категорії «політичне лідерство», «еліта» та їх еволюція 4.2. Основні теоретичні концепції елітизму 4.3. Типи політичних еліт. Циркуляція еліт 4.4. Теорії політичного лідерства. 4.5. Типи політичного лідерства 4.6. Становлення політичних еліт в Україні	2 год.
Практикум 4	Сучасні політичні лідери	4 год.

Практикум 5	Тема 5. Становлення політичних еліт в Україні Формування карти впливових публічних осіб	6 год.
Практикум 6	Сучасні політичні процеси. Суб'єктність і безсуб'єктність політики (світове кафе). Підсумкове заняття.	6 год.
	Модульна контрольна робота	
	Екзамен	

6. ДЖЕРЕЛА / ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Адаптивні зміни політичного поля України в умовах війни : монографія / за ред. О. О. Рафальського, О. М. Майбороди. Київ : ІПіЕнД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2023. 672 с.
2. Болотіна Є.В., Стещенко Н.Л., Бородай А.В. Інституційний метод аналізу політичної системи. Регіональні студії, 2023, № 32, С. 41-46.
3. Гапоненко В. Політична система як чинник забезпечення інституційної спроможності держави: порівняння США та України. Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences, 2024, 334(5), 381-386. <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-334-57>
4. Гедікова Н.П. Трансформація політичної системи України в контексті сучасних викликів. Політичне життя, 2023, № 4 21-28. DOI:<https://doi.org/10.31558/2519-2949.2023.4.3>.
5. Класики політичної думки від Платона до Макса Вебера / Під ред. Євгенія Причепія. К.: Тандем, 2002. 582 с.
6. Нагорняк Т. Конфлікт держави і суспільства в Україні. Grani. 2015. Т. 18, № 10. С. 79–87. URL: <https://doi.org/10.15421/1715199>
7. Політична думка ХХ – початку ХХІ століть: методологічний і доктринальний підходи: підручник : у 2-х т. / за заг. ред. Н. М. Хоми ; [Т. В. Андрущенко, О. В. Бабкіна, В. П. Горбатенко та ін.]. Львів : «Новий Світ-2000», 2017.
8. Політична система України: конституційна модель та політичні практики: монографія / кол. авт.: Зеленько Г. І. (кер., наук. ред.) та ін. Київ : ІПіЕнД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2023. 536 с.
9. Політичні інститути та процеси у країнах Центральної і Східної Європи наприкінці ХХ – на початку ХХІ століть: колективна монографія / за заг. ред.: Юрія Остапця і Маріана Токаря. Ужгород. нац. ун-тет. Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2023. 680 с.
10. Політичні трансформації сучасного суспільства: колективна монографія / за наук. редакцією Т. Шаравари. Київ : Видавництво Ліра-К, 2021. 216 с.
11. Сучасні суспільно-політичні процеси у світі та Україні. Монографія / Нагорняк Т.Л., Примуш М.В., Польовий М.А. та ін. Вінниця: ТОВ «ТВОРИ», 2019. 228 с.

12. Nagornyak, T., Natalina, N., Ozadovskyi, I., & Studilko, M. (2023). Global trends for the formation of the new world order. *European Journal of Transformation Studies*, 11(1), 60–85. https://www.journal-transformation.org/docs/issues/EJTS_2023_Vol_11_No_1/EJTS_2023_Vol_11_No_1.pdf
13. Nagornyak T., Ozadovskyi I., Studilko M. The conflict between state and society during the war in ukraine: the issue of agency. *European journal of transformation studies*,. 2024. Vol. 12, no. 1. P. 134–150. URL: https://www.journaltransformation.org/docs/issues/EJTS_2024_Vol_12_No_1/EJTS_2024_Vol_12_No_1.pdf
14. Nagornyak T., Stanislavenko L. The crisis of legitimacy in the mirror of ukrainians' attitude towards the state and public institutions. *European political and law discourse*. 2020. Vol. 7, no. 4. P. 49–57. URL: <https://doi.org/10.46340/eppd.2020.7.4.8>

Додаткова:

1. Вебер Макс. Покликання до політики // Соціологія. Загальноісторичні аналізи. Політика / Пер. з нім. Олександр Погорілий. К.: Основи, 1998. С. 173-191.
2. Вонсович С. Причини і сутність занепаду тоталітаризму: італійський варіант // Нова парадигма. – 2005. – №46. – С. 171-181.
3. Даль Р.А. Поліархія. Участь у політичному житті та опозиція / О.Д. Білогорський (пер.з англ.). – Х.: Каравела, 2002. – 216с.
4. Дмитро Донцов. Націоналізм. – Вінниця: ДПФ, 2006. – 236 с.
5. Кун Т. Структура наукових революцій. [Київ] : Port-Royal, 2001. 226 с.
6. Лавриненко Г., Примуш М., Лисак С. Роль політичних технологій в інформаційній війні. *Національні інтереси України*. 2024. № 2(2). URL: [https://doi.org/10.52058/3041-1793-2024-2\(2\)-518-524](https://doi.org/10.52058/3041-1793-2024-2(2)-518-524)
7. Лобань Т. Формуванні та розвиток української політичної еліти як одна з найважливіших проблем державотворення в Україні // Нова парадигма. – 2003. – №30. – С.7-13.
8. Міхновський М.І. Самостійна Україна. – Київ: Дух і Літера, 1991.- 321с.
9. Almond, Gabriel A., and Sidney Verba. *The Civic Culture: Political Attitudes and Democracy in Five Nations*. Princeton, 1963, NJ: Princeton University Press.
10. Almond, Gabriel A. "A Developmental Approach to Political Systems.", 1965. *World Politics* 17(2): 183-214.
11. Dahl, Robert A.; Shapiro, Ian; Cheibub, Jose Antonio (2003). *The Democracy Sourcebook*. MIT Press. p. 31. ISBN 978-0-262-54147-3.
12. Easton D. *The analysis of political structure*. London : Routledge, 1990. 336 p.
13. Easton D. *The political system: an inquiry into the state of political science*. 2nd ed. New York : Knopf, 1971.
14. Grusky D. *Social stratification, class, race, and gender in sociological perspective*, second edition. Routledge, 2019. URL: <https://doi.org/10.4324/9780429306419>
15. Hermann M. G., Preston T. Presidents, Advisers, and Foreign Policy: The Effect of Leadership Style on Executive Arrangements. *Political Psychology*. 1994. Vol. 15, no. 1. P. 75. URL: <https://doi.org/10.2307/3791440>
16. *Leaders, groups, and coalitions: Understanding the people and processes in foreign policymaking* / ed. by H. M. G, I. S. Association. Malden, MA : Published by Blackwell Publishers for the International Studies Association, 2001. 250 p.
17. Saunders P. *Social class and stratification*. Routledge, 2006. URL: <https://doi.org/10.4324/9780203129715>

Інформаційні ресурси:

1. Веб-сайт Верховної Ради України - <https://www.rada.gov.ua/>
2. Веб-сайт Кабінету Міністрів України - <https://www.kmu.gov.ua/>
3. Веб-сайт Президента України - <https://www.president.gov.ua/>
4. Перелік веб-сайтів центральних органів виконавчої влади - <https://www.kmu.gov.ua/catalog>
5. Веб-сайт Міністерства закордонних справ України - <https://mfa.gov.ua/>
6. Депозитарій договорів на сайті ООН - <https://treaties.un.org/>
7. Веб-сайт ОБСЄ - <https://www.osce.org/>
8. Веб-сайт Єврокомісії - https://commission.europa.eu/index_en
9. Веб-сайт НАТО - <https://www.nato.int/cps/uk/natohq/index.htm>

7. ОЦІНЮВАННЯ

УМОВИ ВИЗНАЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО РЕЙТИНГУ ДИСЦИПЛІНИ

	Види робіт	К-ть	Бали	Умови нарахування	Разом
Робота у семестрі	Практикуми	6	50	Конкретні критерії оцінювання під кожний вид завдань практикуму. Активність на семінарських заняттях, обговорення дискусійних питань, розв'язування кейсів.	50
	Участь у модельованому засіданні	1	20	Підготовка та захист презентації	20
	Вирішення комплексного на підсумковому занятті	1	20	Активна участь у обговоренні в форматі «світового кафе»	20
	Тести Модульного контролю	1	10	Виконання тестових завдань	10
				Разом	100
Екзамен		1	40		40

ВИМОГИ І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Критерії оцінювання розробляються під кожне окреме завдання і містяться в Google Classroom. Максимальний бал за кожне завдання – 50 балів і 10 балів за тестові вимірювання знань (за 1 модульну контрольну роботу). Середній бал усіх форм поточного контролю дає можливість здобувачу отримати 50 балів за роботу в семестрі і 10 балів за тест, а також отримати 40 балів шляхом складання іспиту або виконання альтернативної форми підсумкового контролю (участь у модельованому засіданні, розв’язання комплексного завдання).

РОЗ’ЯСНЕННЯ КРИТЕРІЇВ ОЦІНЮВАННЯ

Типові завдання мають такі критерії оцінювання:

Аналіз першоджерела (документу, уривку книги, відео тощо)

Оцінюється вміння здобувача виокремлювати основні положення, розставляти акценти, порівнювати (з попередніми версіями закону, напр., якщо вони є), застосувати аналітичне мислення з використанням прикладів, з’ясувати специфіку та аналізувати наслідки, виокремлювати ті тези, які можна застосувати по відношенню до сучасних політичних процесів.

Написання ЕСЕ на запропоновану тематику

Обсяг – до 1 сторінки формату А4.

10 б. – дотримання структури і стилю;

10 б. – креативний авторський підхід і унікальність тексту;

10 б. – повне розкриття теми (пряма відповідь на питання, що поставлено як тема), переконливі аргументи, сучасність;

10 б. – активна життєва позиція автора, що прослідковується в тексті;

10 б. – цілісність тексту, закінченість думок, перспективність висновку.

Разом – **50 б.**

Вимоги до написання есе:

- 1) автор має використовувати асоціації; проводити паралелі; добирати аналогії;
- 2) есе варто розпочати зі *вступу*, в якому має бути висвітлено загальний підхід до теми, вступ повинен містити проблемне завдання і відповідь на поставлене питання. Автор есе не має права описувати все, що йому відомо в обсязі заданої теми, а лише те, що буде творчою відповіддю на поставлене питання у темі. Упродовж усього есе необхідно підкреслювати зв'язок поданих фактів з тезою;
- 3) *основна частина* есе вибудовується з метою переконання читача. Для цього автор есе має використати вагомі аргументи. Спочатку варто викласти головні ідеї та факти, які підтверджуватимуть приклади до цих ідей;

- 4) есе має містити озвучену *кінцівку*. При цьому зовсім не важливо, кінець є ствердженням будь-чого, запитанням чи остаточно не завершеними роздумами;
- 5) *есе повинне містити*: чіткий виклад суті поставленої проблеми, включати самостійно проведений аналіз цієї проблеми з використанням концепцій і аналітичного інструментарію, розглянутого в рамках дисципліни, висновки, що узагальнюють авторську позицію з поставленої проблеми.

Івент-ланццюжки

Критерії оцінювання (50 б. як сума 5 індикаторів, кожний по 10 б.):

- 1) дотримання структури відповіді (дата, подія, учасники, аргументи на користь впливовості події) – 10 б.
- 2) вміння аргументувати позицію в частині причинно-наслідкових зв'язків подій – 10 б.;
- 3) застосування асоціативного мислення в частині співставлення подій і процесів – 10 б.;
- 4) здатність побудувати обґрунтовані припущення щодо розвитку подій – 10 б.;
- 5) змістовність і авторство аналітичної записки – 10 б.

Підготовка презентації та її захист

Підготовка презентації та її захист. Максимальна оцінка – 50 балів, що складається з таких складників:

- 1) 5 балів за використання брендів слайдів НаУКМА;
- 2) 10 балів за логічність у викладенні матеріалу;
- 3) 5 балів за кореляцію між слайдами презентації і промовою спікера та уникнення дублювання тексту промови та інформації на слайді;
- 4) 15 балів за апелювання до кількісних показників, емпіричного матеріалу, думок експертів, фахових джерел з лінком на першоджерело;
- 5) 5 балів за дотримання регламенту доповіді (до 7 хв.);
- 6) 10 балів за аргументацію власної думки під час обговорення і змістовні висновки, що узгоджується з метою завдання.

Проміжною формою контролю за результатами проходження кожного зі змістовних модулів, є модульна **контрольна робота та поточні форми контролю (групові та індивідуальні практичні роботи)**

МКР складається з двох рівнів складності: *перший рівень* розрахований на 10 хвилин і спрямований на перевірку знань здобувачів теоретичного матеріалу. Він включає в себе 10 завдань (по 0,5 б. за кожну правильну відповідь = 5 балів), на які потрібно дати чітку лаконічну відповідь. *Другий рівень* складається з двох практичних завдань – по 2,5 б. за кожне завдання, що додатково розкривають критичність мислення і креативність. Час на виконання 2-х рівнів – 30 хвилин. Максимальна кількість балів за 1 МКР – 10 б.

На першому занятті здобувачі складають **вхідний контроль**, який складається з 10 питань, на які слід дати чітку лаконічну відповідь (10 питань по 5 б. = 50 б.). Такий вид роботи дає викладачу змогу оцінити базові знання здобувачів вищої освіти з дисципліни.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ

За шкалою університету	За національною шкалою		За шкалою ECTS
	Екзамен	Залік	
91 - 100	Відмінно	Зараховано	A (відмінно)
81 - 90	Добре		B (дуже добре)
71 - 80			C (добре)
66 - 70	Задовільно		D (задовільно)
60 - 65			E (достатньо)
30 - 59	Незадовільно	Не зараховано	FX (незадовільно - з можливістю повторного складання)
1 - 29			F (неприйнятно - з обов'язковим повторним курсом)

Мінімальний пороговий рівень оцінки за роботу в семестрі (допуск до екзамену) складає 30 балів. У разі отримання оцінки «неприйнятно» (нижче 29 балів) здобувач зобов'язаний повторно вивчити курс. У разі отримання оцінки «незадовільно» здобувач має право на два перескладання: викладачеві та комісії. При цьому максимальна підсумкова оцінка після перескладання може бути лише на рівні «достатньо». Замість перескладання комісії, здобувач може обрати повторне вивчення курсу.

8. ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

НаУКМА сповідує принципи академічної доброчесності, що означає, що всі роботи здобувачі мають виконати самостійно, а у тексті мають міститися відповідні посилання на інформаційні джерела. При використанні засобів штучного інтелекту (наприклад, CHAT GPT) необхідно позначити відповідним посиланням частини тексту, що були згенеровані штучним інтелектом.

Виконання навчальних завдань і робота в курсі має відповідати вимогам «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти у НаУКМА» (затверджене наказом № 112 від 07.03.2018 року):

https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/cat_view/1-dokumenty-naukma/12-normativna-baza-naukma/6-systema-zabezpechennia-iakosti-osvitnoi-diialnosti-ta-iakosti-vyshchoi-osvity/71-normativni-dokumenty

<https://bit.ly/3tXf4mi> (Скорочене посилання на документ вище)

Недотримання принципів академічної доброчесності карається не зарахуванням роботи без можливості її перездачі у відповідності до Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти НаУКМА.

Схвалено на засіданні кафедри міждисциплінарної освіти
«1» жовтня 2024 р., протокол № 2

